Activity Management for Improving the Quality of Life in Accordance with the Sufficiency Economy Philosophy of the Cane Farmers Group Association, Region 7

Adisak Saechee
Nittaya Sintao
Master of Public Administration Program Stamford International University
Corresponding Author: adisak7238@outlook.co.th

Received: February 23, 2021 **Revised:** March 20, 2021 **Accepted:** March 30, 2021

Abstract

This research aimed to study: 1) the level of activity management to improve the quality of life in accordance with the sufficiency economy philosophy of the Sugarcane Farmer Association Region 7 2) the application of the sufficiency economy philosophy of the Sugarcane Farmer Association Group Region 7 3) the application of the sufficiency economy philosophy having a rational relationship and the level of activity management to improve the quality of life in accordance with the sufficiency economy philosophy of the Sugarcane Farmer Association Region 7. The sample group were 130 people of the Sugarcane Farmer Association Region 7 in Tha Maka District. Kanchanaburi Province which is from Nonprobability sampling and Quota sampling

Findings: 1) The activity management to improve the quality of life according to the sufficiency economy philosophy of the Sugar Cane Farmers Association Region 7, in overall, was at high level in each aspect in term of management. The order is as follows: generosity (sharing, helping each other), conservation and use of natural resources and the environment, savings, livelihoods, reducing expenses and increasing income. 2) the applying the sufficiency economy philosophy of the sugarcane farmers' association 7 in overall and in each aspect, was practiced at high level. The highest was moral conditions, rationality, having a good immunity, knowledge conditions and modesty, respectively 3) Application of the sufficiency economy philosophy Moderation Rational In terms of having good immunity and in terms of moral conditions, there is a rational relationship with the management of activities to improve the quality of life in accordance with the Sufficiency Economy Philosophy of the Sugarcane Farmer Association Region 7, statistically significant at the level of .001

Keywords: Activity Management, Quality of Life, Sufficiency Economy Philosophy

การบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7

อดิศักดิ์ แซ่ฉี
นิตยา สินเธาว์
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
Corresponding Author: adisak7238@outlook.co.th

ได้รับบทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2564 **ปรับปรุงแก้ไข:** 20 มีนาคม 2564 **ตอบรับตีพิมพ์:** 30 มีนาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 2) ศึกษาการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 3) ศึกษาการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับระดับการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 130 คน ได้มาจากการใช้หลักความน่าจะเป็นและใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า

ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในภาพรวมและรายด้านมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ การเอื้ออาทร (การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การออม การดำรงชีวิต การลดรายจ่าย และการเพิ่มรายได้ 2) การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในภาพรวมและรายด้านมีการประยุกต์อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ เงื่อนไขคุณธรรม ความมีเหตุมีผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และความพอประมาณ 3) การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุมีผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และด้านเงื่อนไขคุณธรรมมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: การบริหารจัดการกิจกรรม, คุณภาพชีวิต, หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรประเทศหลักๆ ของโลก ประชากรส่วนหนึ่งในประเทศประกอบอาชีพอยู่ในภาคการเกษตร และมีการลงทุนทำธุรกิจการเกษตรจากกลุ่มทุนขนาดใหญ่ ได้แก่ การผลิตพืช การผลิตปศุสัตว์ การผลิตประมง และการแปรรูปสินค้าเกษตรในรูปแบบต่างๆ ซึ่งผลผลิตส่วนใหญ่นำมาเป็นอาหารสำหรับประชากรภายในประเทศ และบางส่วนส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ สร้างรายได้กลับเข้ามาภายในประเทศ เพราะฉะนั้น สินค้าส่งออกส่วนใหญ่ของประเทศจึงมาจากภาคการเกษตร อย่างไรก็ตาม เกษตรกรรายย่อยมีแนวโน้มจะต้องเผชิญกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี รวมทั้งสถานการณ์และวิกฤตการณ์การเปลี่ยนแปลงระดับโลก ระดับประเทศ และกำลังส่งผลกระทบต่อเกษตรกรรายย่อยอย่างต่อเนื่อง (กัลยาณี ประเสริฐขรวงศ์, 2557, หน้า 1)

โดยในส่วนของสมาคมชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ทางคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกระทรวงมหาดไทย ประสานการดำเนินการโดยกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย จัดการอบรมแกนนำโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น ใช้ชื่อโครงการว่า แนวทางการพัฒนาหมู่บ้านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อต้องการทราบความรู้สึกของคนในชุมชน ความรู้สึกเป็นสุข ความรู้สึกพอใจ สบายใจ สะดวก หมดห่วงไร้กังวลต่อสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตตนเอง ครอบครัวและชุมชนมากน้อยเพียงใด หลังจากที่ได้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาต่างๆ การประเมินเป็นการกระทำโดยชุมชนเพื่อผลต่อชุมชนโดยตรง ไม่เกี่ยวข้องกับการประกวด ไม่แข่งขันกับใคร ทำแล้วรู้ว่าตัวเองเป็นอย่างไร การประเมินให้ทราบผลที่เป็นการสะท้อนเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาและพิจารณาเชื่อมโยงย้อนไปถึงวิธีการต่างๆ ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายความอยู่เย็นเป็นสุขด้วย ซึ่งหมายความถึง สภาวะคนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพทั้งจิตใจ กาย ปัญญา ที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวมและสัมพันธ์กันได้ถูกต้องดีงาม นำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติระหว่างคนกับคน และระหว่างธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อม โดยมีองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการสร้างความสุขของมนุษย์ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีสุขภาวะ เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งเป็นธรรม ครอบครัวอบอุ่น การบริหารจัดการชุมชนดี การมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีระบบนิเวศสมดุล และเป็นชุมชนประชาธิปไตยมีธรรมาภิบาล (กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2561)

ซึ่งความปรารถนาอันสูงสุดของมนุษย์คือการมีคุณภาพชีวิตที่ดีนอกจากจะเกิดขึ้นแก่ตนเองและยังหวังที่จะให้เกิดขึ้นแก่ครอบครัว เครือญาติและบุคคลอื่นๆ ในสังคมและประเทศชาติโดยส่วนรวมด้วย ปัจจุบันคุณภาพชีวิตได้รับการกำหนดให้เป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น เป้าหมายทุกด้านไม่ว่าจะเป็นสังคมเศรษฐกิจ การปกครอง ล้วนมุ่งเน้นไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ในสังคม คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มีค่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อบุคคลและสังคมเป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดหรือสร้างเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้ระดับของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ พัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนา บุคคลแต่ละคนและแต่ละครอบครัวนั้นจึงจำเป็นต้องการการพัฒนาด้านการศึกษา แนวคิดและเจตคติที่ดี การรู้จักบริหารตนเองมีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น มีการประกอบอาชีพสร้างรายได้ตลอดจนการมีคุณธรรมและศีลธรรม หากทุกคนในสังคมสามารถปฏิบัติได้เช่นนี้ ก็เท่ากับว่าสามารถช่วยยกระดับตนเองและสังคมให้มีคุณค่าเจริญงอกงามพัฒนาไปสู่สังคมอุดมคติ ปัญหาต่างๆ ในสังคมจะลดลง

หรือหมดไป เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาโสเภณี ปัญหาอาชญากรรมและปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นต้น ดังนั้น ประเทศต่างๆ จึงให้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้นจนถึงระดับมาตรฐานที่สังคมต้องการ ช่วยให้สมาชิกในสังคมทุกคนมีความกินดีอยู่ดีและมีความสุขสมบูรณ์ แต่เนื่องด้วยภาระหนี้สิน ทำให้ส่งผลกระทบกับสภาพร่างกาย จิตใจ สังคมและสภาพแวดล้อมโดยรวม ภาครัฐจึงเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยการขอความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการ (ณัฐพจน์ ยืนยง, 2555, หน้า 3)

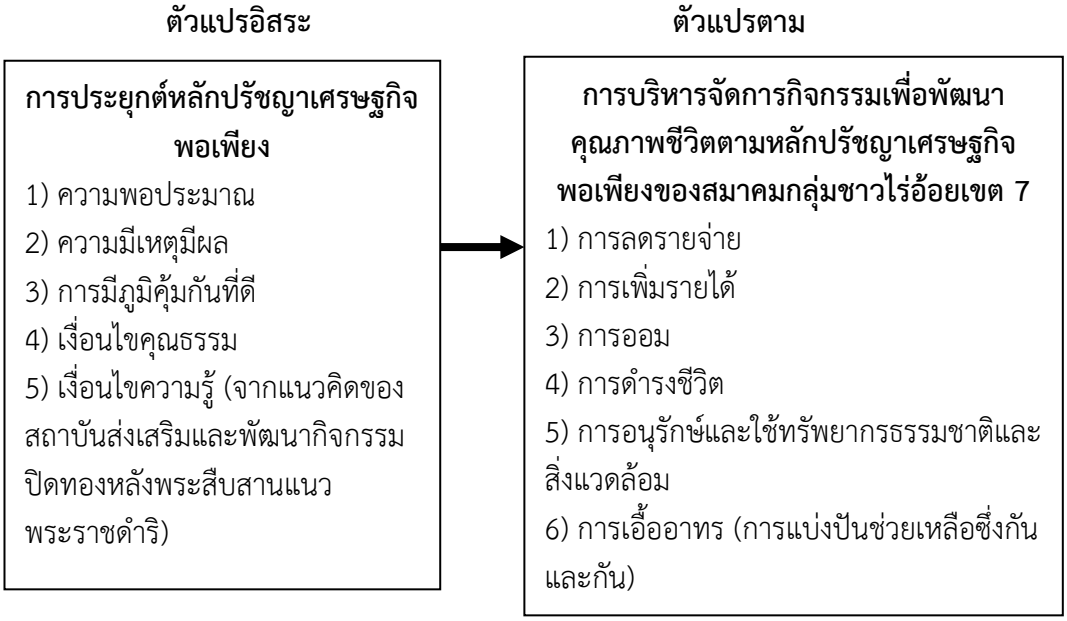
จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ควรมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการนำแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับปรับปรุงคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ในอันที่จะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7
2. เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7
3. เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุมีผล 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี 4) เงื่อนไขคุณธรรม และ 5) เงื่อนไขความรู้จากแนวคิดของ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (2555, หน้า 2-3) และการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ประกอบด้วย 1) การลดรายจ่าย 2) การเพิ่มรายได้ 3) การออม 4) การดำรงชีวิต 5) การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6) การเอื้ออาทร (การแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) จากนโยบายการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกระทรวงมหาดไทย (2549)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี จาก 17 ตำบล จำนวน 234 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Green (1991, pp. 499-510) ได้กลุ่มประชากร 130 คน ใช้หลักความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Random Sampling) และแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และรายได้ต่อเดือน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ประกอบด้วย 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุมีผล 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี 4) เงื่อนไขคุณธรรม และ 5) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ท สเกล (Likert Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ประกอบด้วย 1) การลดรายจ่าย 2) การเพิ่มรายได้ 3) การออม 4) การดำรงชีวิต 5) การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6) การเอื้ออาทร (การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) มีจำนวน 30 ข้อ ซึ่งลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ท สเกล (Likert Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อคิดเห็น

2.2 การสร้างและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเชิงเนื้อหา ภาษาและสำนวน

2.2.2 นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาว่ามีความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด แล้วนำมาปรับปรุง ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.85-0.96

2.2.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเช่นเดียวกับประชากรและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.723

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วไปเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจโดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 ชุด และผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติและวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 51 ปีขึ้นไป จบการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. มีสถานภาพสมรส และมีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท ผลการศึกษาพบว่า

1. การบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในภาพรวมและรายด้านมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ การเอื้ออาทร (การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การออม การดำรงชีวิต การลดรายจ่าย และการเพิ่มรายได้

2. การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในภาพรวมและรายด้านมีการประยุกต์อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ เงื่อนไขคุณธรรม ความมีเหตุมีผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้และความพอประมาณ

3. การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุมีผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีและด้านเงื่อนไขคุณธรรม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

1. การบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า สมาชิกสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 มีการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น มีความสุข มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีอาหารกินดี มีสิ่งของหรือเงินใช้ตามความจำเป็น อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยใช้หลักการลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การออม การดำรงชีวิต การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการเอื้ออาทร (การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงมหาดไทย (2549) ได้กำหนดการดำเนินงานขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ครบทุกหมู่บ้านทั่วประเทศในปี 2551 ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับครัวเรือนและหมู่บ้านกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงไว้ 6 ด้านดังนี้ 1) กิจกรรมการลดรายจ่าย ประกอบด้วยกิจกรรมทั้งในระดับครัวเรือนและระดับชุมชน ได้แก่ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภค การใช้วัตถุดิบท้องถิ่นในการผลิตสินค้า การผลิตเครื่องอุปโภคใช้เองในครัวเรือน การประหยัดไฟฟ้า น้ำประปา น้ำมันเชื้อเพลิง การนำวัสดุที่ใช้แล้วมาใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น สินค้าฟุ่มเฟือย การเที่ยวเตร่ การจัดกิจกรรมประเพณี วัฒนธรรมมากเกินความจำเป็น เป็นต้น 2) กิจกรรมการเพิ่มรายได้ ประกอบด้วยกิจกรรมในระดับครัวเรือน ได้แก่ การปลูกพืชหมุนเวียน การพัฒนาอาชีพให้มีประสิทธิภาพ การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า การใช้ที่ดินทำการเกษตรอย่างคุ้มค่า และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการทำอาชีพเสริม 3) กิจกรรมการออม ประกอบด้วยกิจกรรมในระดับครัวเรือนและชุมชน ได้แก่ การวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อให้มีเงินเก็บออม มีกิจกรรมการออม เช่น เป็นสมาชิก กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสัจจะสหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน กองทุนอื่นๆ และธนาคาร เป็นต้น 4) กิจกรรมการดำรงชีวิต ประกอบด้วยกิจกรรมในระดับครัวเรือน ได้แก่ ครัวเรือนปฏิบัติตามหลักศาสนา การสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญา ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ขยันอดทน มีคุณธรรม มีกิจกรรมลด ละ เลิก อบายมุข จัดทำบัญชีครัวเรือน มีแผนชีวิตหรือแผ่นตัวเรือน การติดตามสถานการณ์ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ รอบรู้ทันเหตุการณ์ รู้จักประมาณในการลงทุน ประกอบอาชีพตามกำลังทรัพย์และศักยภาพของตนไม่ก่อหนี้โดยไม่จำเป็น 5) กิจกรรมการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย กิจกรรมในระดับครัวเรือน ได้แก่ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและประหยัด การใช้สารอินทรีย์และชีวภาพในการทำการเกษตร การบริโภคสินค้าที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีการกำจัดขยะและของเสียอย่างถูกวิธี และ 6) กิจกรรมของการเอื้ออาทร การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประกอบด้วยกิจกรรมในระดับครัวเรือน ได้แก่ การสนับสนุนดูแลกลุ่มเศรษฐกิจชุมชน การได้รับการสนับสนุนดูแลจากครัวเรือนที่ประสบความสำเร็จในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ (ครัวเรือนต้นแบบ) และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2557) เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปฐมอโศก จังหวัดนครปฐม ระบุว่า ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปฐมอโศก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ ด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ด้านการลดรายจ่าย และ ด้านการเอื้ออารีต่อกัน ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการเพิ่มรายได้

2. การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 พบว่า ในภาพรวมมีการประยุกต์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า สมาชิกสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 มีแนวทางการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ และดำเนินไปในทางสายกลางที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีความเป็นอยู่และความพอเพียง โดยประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบไปด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขคุณธรรมและเงื่อนไขความรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (2555, หน้า 2-3) ได้กล่าวว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการง่ายๆ ประกอบด้วย คุณลักษณะ 3 ประการ และเงื่อนไข 2 เงื่อนไข ดังนี้ 1) ห่วงที่ 1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ 2) ห่วงที่ 2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ 3) ห่วงที่ 3 ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีเงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ดังนี้ 1) เงื่อนไข 1 เงื่อนไขความรู้ องค์ประกอบในการทำงานทุกอย่างต้องเริ่มต้นจากความรู้ ซึ่งต้องรู้ลึก รู้กว้าง และสามารถนำวิชาการต่างๆ นั้นมาวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอนอย่างรอบคอบและระมัดระวัง เพราะหากไม่มีความรู้ การนำไปปฏิบัติอาจมีปัญหา 2) เงื่อนไข 2 เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติ ปัญญาในการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเพ็ญ คุณภัทรสกุล (2558) เรื่องอิทธิพลของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตที่มีต่อความสุขในการทำงาน คุณภาพชีวิตการทำงานและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท บาธรูม ดีไซน์ จำกัด ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต พบว่า ในภาพรวมมีระดับของการประประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความพอประมาณ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านความ มีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง โดยพนักงานมีความเข้าใจและประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี ทั้งการรู้จักใช้จ่ายไม่ฟุ่มเฟือย การปฏิบัติตนให้ดำเนินไปในทางสายกลาง การไม่ไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขต่างๆ การพัฒนาฝึกอาชีพ การทำบัญชีครัวเรือน เป็นต้น อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2557) เรื่อง การประยุกต์ใช้

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปฐมอโศก จังหวัดนครปฐม ระบุว่า ผลการวิเคราะห์การรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปฐมอโศก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านเงื่อนไขความรู้

3. การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุมีผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และด้านเงื่อนไขคุณธรรมมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่า การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขคุณธรรม และ เงื่อนไขความรู้ ส่งผลให้สมาชิกสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 มีการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น มีความสุข มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีอาหารกินดี มีสิ่งของหรือเงินใช้ตามความจำเป็น อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพจน์ ยืนยง (2555) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของข้าราชการครูสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ระบุว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของข้าราชการครูสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครพบว่า การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของข้าราชการครูสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบในด้านการลดรายจ่าย งานวิจัยนี้เสนอแนะว่าควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ควรใช้จ่ายเงินด้วยความพอดีโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ทำอาหารรับประทานภายในครัวเรือนโดยจะซื้ออาหารสำเร็จรูปเท่าที่จำเป็น และพยายามใช้จ่ายเงินตามรายได้ที่มีอยู่อย่างประหยัด ด้านเงื่อนไขความรู้ ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในครัวเรือน และแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต และด้านเงื่อนไขคุณธรรม ควรมีการประยุกต์ธรรมตามหลักศาสนาอยู่เป็นประจำ

2. การเพิ่มรายได้ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ควรใช้จ่ายเงินด้วยความพอดีโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น และทำอาหารรับประทานภายในครัวเรือนโดยจะซื้ออาหารสำเร็จรูปเท่าที่จำเป็น ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ควรเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์โดยไม่จำเป็นต้องราคาแพง มีการดูแลตนเองเพื่อป้องกันความเจ็บป่วย และมีการเตรียมตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้านเงื่อนไขความรู้ ควรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในครัวเรือน และด้านเงื่อนไขคุณธรรม ควรมีการประยุกต์ธรรมตามหลักศาสนาอยู่เป็นประจำ

3. การออม ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุมีผล ควรมีการวางแผนการดำเนินชีวิตด้วยความรอบคอบ และมีการใช้จ่ายเงินซื้อของอย่างคุ้มค่า ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ควรมีการเตรียมตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ โดยไม่จำเป็นต้องราคาแพง และด้านเงื่อนไขคุณธรรม ควรมีการประยุกต์ธรรมตามหลักศาสนาอยู่เป็นประจำ

4. การดำรงชีวิต ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ควรใช้จ่ายเงินด้วยความพอดีโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น และทำอาหารรับประทานภายในครัวเรือน โดยจะซื้ออาหารสำเร็จรูปเท่าที่จำเป็น ควรมีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างประหยัด มีการใช้จ่ายเงินซื้อของอย่างคุ้มค่า และมีการวางแผนการดำเนินชีวิตด้วยความรอบคอบ ด้านความมีเหตุมีผล ควรมีการวางแผน การใช้จ่ายอย่างประหยัด มีการใช้จ่ายเงินซื้อของอย่างคุ้มค่า และมีการวางแผนการดำเนินชีวิตด้วยความรอบคอบ ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ควรเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์โดยไม่จำเป็นต้องราคาแพง และมีการดูแลตนเองเพื่อป้องกันความเจ็บป่วย และด้านเงื่อนไขคุณธรรม ควรมีการประยุกต์ธรรมตามหลักศาสนาอยู่เป็นประจำ

5. การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ควรมีการดูแลตนเองเพื่อป้องกันความเจ็บป่วย มีการเตรียมตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีความรอบคอบในการดำเนินชีวิต

6. การเอื้ออาทร (การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ควรมีการประยุกต์ธรรมตามหลักศาสนาอยู่เป็นประจำ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาคุณภาพชีวิตของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในด้านอื่นๆ เช่น ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. ควรมีการสัมภาษณ์ในเชิงลึกกับสมาชิกของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และความต้องการที่แท้จริงของสมาชิกของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2561). **เอกสารโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง.** กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง

กัลยาณี ประเสริฐขรวงศ์. (2557). **การจัดการทรัพยากรเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร จังหวัดลำปาง.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

กระทรวงมหาดไทย. (2549). **การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยกรมการพัฒนาชุมชน.** กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง

ณัฐพจน์ ยืนยง. (2555). **ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของข้าราชการครูสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม. (2557). **การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปฐมอโศก จังหวัดนครปฐม.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ. (2555). **แนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”.** สืบค้น พฤษภาคม 6, 2562, จาก http://www.pidthong.org/philosophy.php#.XM98FjAzbIU.

แสงเพ็ญ คุณภัทรสกุล. (2558). อิทธิพลของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตที่มีต่อความสุขในการทำงาน คุณภาพชีวิตการทำงานและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทบาธรูม ดีไซน์ จำกัด. **วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่, 8(2),** 1-20.

Green, S. B. (1991). How Many Subjects Dose it Take to do a Regression Analysis? **Multivariate Behavioral Research, 26(3),** 499-510.